

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . 7.— „
 Pe o lună . . 2.40 „
 Pentru România și
 strălăutate:
 Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMANUL

REDACȚIA

și ADMINISTRȚIA
 Strada Zrinyi Nr. 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Lou
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Pressa și războiul.

Arad, 8 Maiu.

Când un stat se hotărăște să intre în război pentru apărarea existenței sale și pentru revendicarea drepturilor știrbite de puterile străine, pe lângă bani, — condiția „sine qua non...” pentru a putea purta un război, — muniții și oaste bine echipată și instruită, se cere să aibă și o presă care să fie la înălțimea chemării, gata a lua în apărare interesele naționale între orice împrejurări.

Rezultatul luptelor ce se dau pe diferitele teatre de război, pentru a fi mulțumitor se cere să fie sprijinit de presă, importanța căreia se dovedește mai ales în război, când, pe lângă chemarea grea ce-o are, are să lupte și cu puterea supremă a statului.

Conform directivelor dictate de acesta, presa va servi pentru răspândirea informațiilor despre starea faptică a evenimentelor, așa cum acelea au decurs în realitate; ori ca mijloc ducător la țintă și în cazul acesta va da informațiile în forma corespunzătoare unui anumit scop.

Rolul important al pressei în politica mondială a fost bine înțeles de puterile triplei înțelegeri, cari au știut pe toate căile posibile, prin presă, diplomatie, să deștepte în popoare dispoziția războinică, garanția învingerii celor ce se jertesc pe câmpul de luptă. Căci dispoziția celor rămași acasă determină și dispoziția celor plecați în război.

În 1882 a apărut în Germania un studiu militar sub titlul „Strategie” de generalul von Blume, unde despre importanța ce o are dis-

poziția poporului în vreme de război, se zice: „Ar fi primejdios a desconsidera influința ce o are dispoziția care dominează țara asupra decurserii războiului. Dispoziția apăsătoare nu numai face să lanțezească puterile rămase acasă, ci ea se resfrânge și asupra spiritului întregii armate, a cărei indivizi, după împrejurările de astăzi, rămân în contact cu cei de acasă. Tăind acest contact prin aceasta ar suferi atât dispoziția oastei, cât și a țării”.

Astfel valoarea pressei consistă nu numai într-o descoperire situațiilor precare oferind soluțiile corespunzătoare și în a feri poporul de rătăcirii, ci în „a desfășura puterile spirituale ale națiunii, a pregăti națiunile pentru chemarea lor sublimă și a indica cărările cari duc la fericirea și prosperitatea omeniei”.

Activitatea pressei nu se mărginește numai la hotarul țării ci ea se năzuiește ca și peste hotare, în cercuri cât se poate mai largi să se simțească influința funcțiunii sale amăsurată țintei dictate de sus.

Aceasta însă numai așa o poate face dacă are la dispoziție mijloacele de comunicație necesare.

În decursul vremilor evoluția ziaristicii a adus cu sine instalarea diferitelor agenții de informație în diferite puncte centrale. Acestea au fost făcute la început din inițiative particulare și cele mai multe au rămas și pe mai departe în posesiune particulară, cu încetul dezvoltându-se în marile agenții de informații cari astăzi se află în fiecare capitală a tuturor statelor.

Cele mai renumite în statele beligerante sunt: în Londra agenția „Reuter” numită așa

după fundator, în Paris „Agence Havas”, care asemenea poartă numele fundatorului, iar în Berlin agenția „Wolff”. Acestea sunt în posesiune particulară, dar cu încetul devin societăți pe acții și sub influința puterii statului care își are în fiecare reprezentantului său, pe când agenția din Viena e întreagă de stat.

Toate celelalte agenții ale altor state sunt în legătură și atârătoare de acestea, mai ales de cele dintâi: „Reuter” și „Havas” cari stăpânesc întreaga lume.

În vremi de pace aceste agenții sunt în legătură unele cu altele prin transmiterea și schimbul de informații pe bază contractuală. Așa „Reuter” din Londra are să trimită informațiile primite la Berlin, Viena, Roma (unde e „Agenzia Stefani”); iar toate celelalte sunt obligate să facă schimbul de informații cu această agenție.

Aceasta, însă, e numai în vreme de pace. Toată aceasta organizație s'a dărâmat cu izbucnirea războiului. Prietenii de mai înainte au devenit dușmani; fiecare se năzuiește să-și completeze golurile, pricinuite de ruperea relațiilor de comunicație, prin legăturile cu statele neutrale. Aceasta, însă, întâmpină multe greutăți; e foarte anevoios a construi o rețea completă. Mai favorabilă e condiția acelor state cari dispun asupra legăturilor peste mare. În prima linie agenția „Reuter” care dominează America de nord și „Havas” America de sud.

Anglia, folosindu-se de împrejurarea, că cea mai mare parte a rețelei e în mâni engleze, odată cu izbucnirea războiului s'a grăbit să monopolizeze rețeaua cablului telegrafic fără

Instrună-mi Doamne...

*Instrună-mi Doamne lira mea sfioasă
 Să-mi cânt cântarea cântecelor mele,
 C'aud departe zornete de arme
 Și glas de tun și urlat de șrapnele.*

*Căci simt aproape ceasul păcii sfinte
 Și am un frate și-o să-l strâng în brață.
 — Ce sfântă-i așteptarea fără margini
 Când ai un vis de împlinit în viață! —*

*Să-i simt îmbrățișarea caldă și sărutul
 Din buzele lui arse pe-a mea frunte.
 Eu-s trestia ce plânge, El Stăpâne
 E-un soare, e un tată, e un munte,*

*Eu-s cel ce-am apărut sfântă vatră
 Cu sufletul în sfântă așteptare
 Eu mi-am udat tot codrul sfânt de pâne
 În stropi curați de lacrimi amare.*

*Și El e șoimul pe-a lui aripi calde
 Străbate-om tot văzduhul pân' la soare
 Și viața mea de-a lui pe veci legată
 Va fi de astăzi numai sărbătoare.*

*Instrună-mi Tu sfioasa liră Doamne
 Să-i spun cuvântul cel mai drag în viață
 Când mâne-n ziua mare-a păcii sfinte
 Pe frate-meu, eu am să-l strâng în brață...*

Ovidiu Hulea.

Chipuri din război.

Scrisori.

VI.

— Poșta de campanie Nr. 109. —

(Dau publicității câteva dintre scrisorile mai interesante, primite dela un camarad fictiv al meu, medicinist, care plecase în iarnă pentru a doua oară pe câmpul de luptă. Scrisorile, sosite neregulat, sunt trecute prin trei auto-cenzuri, astfel cred că voi, la redacție, nu veți fi nevoiți să umpleți iarăși locurile albe, cu anunturi.)

17/I. — Astăzi am sosit în Carpați, aproape de hotar, adevărat pe câmpul de luptă. M'am răzgândit, nu voi scria notițe zilnice, în carnet. Văd că ce am notat pe drum, numai pentru mine, sunt numiri de localități și alte observații sear-

băde. De aceea mă hotărâi să-ți scriu ție, căci poate când mă adresez altei persoane, voi reuși să mă exprim într'un fel mai impresionist. Apoi acum în orice moment îmi pot da ortul popii și, în consecință, carnetul s'ar duce cu plutele, așa că nu ar rămânea nimic după mine...

Cum zic, ne aduse trenul tocmai până în dosul frontului. Cum ne-am coborât din mașină, ne-am și desfășurat în linie de bătaie, deși mai sunt 15—20 km. până la dușman. O apucăm razna, cățărându-ne pe stânci, prin zăpadă de un metru; așa-i porunca, și știi că ordinul nu se discută, ci se execută. Acesta-i secretul învingerilor noastre!

Când am ajuns în bătaia focului dușman, dl comandant a dat ordin să ne oprim pe loc, ca bieții recruți să se obișnuiască puțin cu groaznicul spectacol al exploziei de granate și cu șuerul gloanțelor. Sărmanii copii; cum a fluerat primul șrapnel peste capetele lor, s'au adunat toți într-o grămadă, instinctiv, ca oile, căutând astfel scut. Abia i-am putut convinge să se resfire iarăși, căci în grămadă i-ar fi omorât granatele plog, pe toți.

Rămânem, deci, de azi după amiază probabil până mâine dimineață, ca să ni se oțelească nervii, ori să amorțească. Eu cu trupa mea de sanitari ne-am făcut o gaură în pământ, ceva mai îndărăt și fumăm pe furiș. Pe lângă noi trec

Numărul popular pe 1 an 4. cor.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul popular pe 1/2, 2 co'oane

nici o considerare la hotărârile convenţiunei din Paris dela 1884 pentru asigurarea cablului telegrafic.

Germania posedă în vremuri de pace 5 cabluri, cari toate au fost tăiate de Englezi, ceea ce le era uşor să o facă trecând aceste toate prin canal; asemenea au nimicit şi alte 6 între Germania şi Anglia. Astfel Germania rămase izolată şi împiedecată în comunicarea telegrafică cu coloniile sale şi cu ţările transmarine. Comunicaţia pe la Sud asemenea e împiedecată, deoarece cablul telegrafic din Marea Mediterană, care vine dela Vest la Ost e în posesiunea unei societăţi engleze care singură dispune peste o reţea de aproape 80.000 km. Tot astfel e împiedecată comunicaţia cu Africa. Comunicaţia telegrafică cu China se face pe liniile cari trec peste teritorii ruse şi peste India engleză.

Astfel monarhia şi Germania sunt avizate la telegrafia fără fir care, însă, nu e în stare să înlocuiască întru toate pe celelalte, cel mult serveşte la comunicaţiile oficiale.

De aici se poate vedea că puterile din tripla înţelegere pot răspândi tot felul de informaţiuni despre adversarii lor, fără ca presa acestora să le poată contrabalansa. Aşa, după o informaţiune a agenţiei „Reuter”, Viena e în agonie — o spusese aceasta cu câteva luni mai înainte. „Carnea de vită a trecut de mult în domeniul basmelor; iar cea de cal fiind foarte greu de căpătat, deoarece caii s’au gătat, au venit cloţanii la rând. Preţul acestora, însă, pe zi ce merge tot creşte, aşa de ex. o păreche de cloţani e 3 cor.”. „Agence Havas”: „Soldaţii austrieci merg desbrăcaţi înaintea inamicului şi înarmaţi cu săgeţi şi cu ciomege; se nutresc cu broaşte şi cu şopârle”.

Toate aceste veşti răspândite în largul lumii pressa e chemată să le paralizeze, răspândind ştiri autentice despre starea faptică a lucrurilor. Iar între împrejurările date pressa contrară e în condiţie mai favorabilă, având la dispoziţie mijloacele de comunicaţie telefonică şi telegrafică.

Activitatea pressei peste hotare în vremuri de război e cea mai anevoioasă. În internul ţării ar fi mai uşor dacă nu i-ar sta la spate în tot momentul cenzura a cărei jude-

cată de multe ori atârna dela părerea subiectivă a cutărui oficiant aşa, că nu în tot locul e la fel: Ce se poate publica într’un ziar, într’altul nu, cu toate că interesele armatei nu le atinge, ci mai vârtos serveşte spre orientarea şi liniştirea celor rămaşi acasă şi cari mai vârtos prin aceea se agită că apar ziarele fie cu locuri albe, fie umplute cu fel de fel de anunţuri. Apoi urmează combinaţiile şi asediarea redacţiilor că: „ce ar fi urmat acolo?”

Pe lângă toate aceste greutăţi, aşa numite „oficioase”, pressa răspândeşte totuşi binefacerea sale. Nici când nu s’au cetit atâtea ziare şi aşa de mult ca acum în timpul războiului. Astfel, cercul cunoştinţelor pe zi ce merge se lărgeste. Câţi se interesau de aranjamentul unei armate, de tehnica războiului, de actele de caritate, chiar într’o aşa vreme când porunca iubirii de aproapele e aşa de brusc sfi-

dată de războiul actual, de înfiorătorul şi barbarul asalt cu baioneta, de activitatea febrilă socială economică şi financiară?! Toate acestea prin pressă ajung la cunoştinţa şi a celorlora, a căror cerc de cunoştinţe era foarte modest.

Pressa e chemată să pregătească dispoziţia războinică a popoarelor înainte de război, să orienteze opinia publică; să alimenteze şi să conserve această dispoziţie în decursul războiului. Iar după războiul s’a terminat, ea va fi iarăşi chemată să liniştească spiritele, din fearăle sălbatică cari se sfâşiau în lupta de exterminare să facă iarăşi cetăţeni pacinici; să înfrăţească popoarele pentru reconstruirea culturii sfărâmate cu atâta furie şi sub deviza „viribus unitis!” Să strige: înainte pe calea progresului şi a fericirii neamurilor!!

Jertfa Românilor pentru tron şi patrie!

Lista soldaţilor Români din comuna Pecica-Română comitatul Arad. pe câmpul de luptă.

Barbu Aracadie
Andreica Romulus, serg. dist. rănit (2)
Mărghitan Iosif
Şiclovan Iefta
Teretean Traian, rănit
Apătean Teodor
Cara Vasile
Aconi Teodor
Cizmaş Dimitrie
10 Tămăşdan Ioan, rănit
Dragoş Emanuil
Aconi Dimitrie
Solomie Ştefan, decorat cu cruce
Moldovan Ioan, rănit
Aconi Vărtaci Dimitrie
Crucean George
Teretean Dimitrie
Mezei Ştefan
Igrişan Ilie
20 Mozar Traian
Ponta Nicolae
Iosa Aron
Chevereşean George
Rusu Ioan
Chepeşean George

Galu Mihail
Hulber Vichentie
Cenădan Nicolae, rănit
Todea Dimitrie
30 Mărcuş Aron, mort
Flentea George
Laza Constantin
Săbău George
Ioanovici Aurel Iosif, dispărut
Moldovan Iulian
Barbu Traian comerciant, rănit
Crucean Traian
Dragoş Constantin
Bodrogean Iulian
40 Ţăgu Dimitrie
Ponta Eutimie
Igrişan Emanuil
Lipitor Crăciun
Jurma Ioan
Ţăgu Ştefan
Sătmărean Arcadie
Pătruţ Nicolae
Hălmăgean Dimitrie, are 2 copii
Putu Ilie
50 Zoriti Ioan

cărduri-cărduri răniţi şi prizonierii, mongoli şi siberieni. Poate că ei au adus şi vântul acesta nordic, de ne îngheaţă şi măduva în oase.

...Nu mai văd, s’a întunecat. Linişte relativă. Acum doarme... care poate!

20/I. — Alaltăieri ne-am fost pomenit în alarmă. Adecă nu ne-am trezit noi toţi, deoarece câţiva au rămas amorţiţi de frig, pe loc. Aşa de frumos se vedeau în tranşee cu puşca în braţe, ca adormiţi, cu trăsături line pe faţă. Căţanele bătrâne, cari au fost toată iarna aci, zic că cei îngheţaţi au moarte fericită. Adorm şi se pomenesc... morţi. Dar cu atât mai grozavă e suferinţa celor ce mai trăesc şi cu membrele îngheţate.

Destul că ni s’a poruncit să înaintăm şi, vezi bine, am pornit-o înainte. Psihologie generală: puşcă pentru puşcă şi ei, nu-i încotro, trebuie să-mi apăr năcăjita de viaţă. Cu niţică însufleţire s’ar fi zis: am intrat în horă, acum să jucăm — joc diabolic, vorbă să fie!

Dar în sfârşit te obişnuieşti, le faci toate maşinaliceşte, instinctul de conservare predomină, nervii se tâmpesc. Până acum numai unuia i-au dat nervii faliment. Când trebuia să stăm în cea mai mare linişte, el sărmanul a început să cânte... Vezi bine, a „trebuit” înlăturat ca să nu ne tradeze „tactica”. L-am îngropat sub nişte bolovani (groapă nu am putut săpa în pripă, în pământul îngheţat), şi l-am trecut pe lista oficială că a murit „moarte eroică”. (Censurat.)

3/II. — ...Altfel toate ca în război: răniţi, morţi, schingiuiţi, foame, frig şi ...insecte. Nu te mira că le pun şi pe acestea din urmă între calamităţile războiului; deşi flăcăii noştri zic că aceste blânde insecte iarna sunt o adevărată binefacere, căci te fac mereu să te freci şi prin urmare mişcându-te eşti mai puţin expus să îngheţi. Dar cum va fi la primăvară, când nu mai avem nevoie de ele? Doar s’o află vre-un „filo-război” care să rezolve de urgenţă această importantă problemă strategică, căci eu aici n’am timp să meditez asupra serului antipăduchimei, trebuie să mă scarpin...

12/II. — Precum vezi şi din scrisorile mele din urmă, astăzi părem atât de saturaţi de stagnarea aceasta a războiului, ori am ajuns în acel stadiu al monotoniei, de îi căutăm şi războiului mai mult părţile comice. De fapt, vă mai emoţionaţi voi la vederea răniţilor şi morboşilor cari vin de pe câmpul de luptă; ori nu vă plictisesc istoriile lor despre cutare atac? Aşa că nu vă mai impresionează? Acum le ştiţi toate, toate: unii din văzute, ceilalţi din auzite.

Doar că mai meditaţi uneori asupra unor înţelesuri mistice ale rapoartelor oficiale, buletinelor răbdurii ale învingerilor noastre. Ori înţelegeţi ce va să zică „am evitat atacul forţelor inamice preponderante”, sau că „ne-am reconcentrat în poziţii mai bune” etc? Noi aicia ştim mai bine. De multeori când voi cetii acasă „situaţia neschimbată” — poate că noi am înain-

tat (eventual în direcţie opusă), dar aceste sunt mici accidente, cari nu contează pe un front aşa de lung. Adevărul e că itele duc la cartierul general, de unde se vede totul şi unde se făuresc şi rapoartele oficiale. Prin urmare cetii serios rapoartele oficiale şi meditaţi căci acestea *nu mint* (subliniat de cenzură!), iar eu mă voi mărgini să-ţi raporteze alte scene şi episoade comice, izolate...

22/II. — A trecut luna de când sunt aici. Mă pipăesc curios: sunt întreg, şi o mai duc cât o biet duc. Abia azi am fost lăsaţi în rezervă, să odihnim o zi, două. Crezi că voi încerca să recapitulez cele petrecute în aceste zile? Nu! Filosofez şi eu ca ceilalţi camarazi: ce-a fost am văzut, ce-o mai fi vom vedea!... Ori cam fatalişti: O viaţă avem dela Dumnezeu; de ne va fi dat să trăim vom trăi, de vom muri, iaca murim — azi nu costă viaţa două parale. Apoi de, alta nici nu-i de făcut!

...Dintre tovarăşii mei de suferinţă au mai rămas ca o jumătate. Se primenesc, se curăţesc, căci iarăşi vor pleca la moarte. În acest restimp îşi povestesc păţaniile. Iată ce auzii dela un recrut:

Dânsul plecase singur înainte, dintr’o patulă, să-i iscodească pe Ruşi, căci — vorba rapoartelor oficiale — pierdusem contactul cu inamicul... Era vreme frumoasă, soarele pripia, zăpada se topia. Avâpostul nostru se depărtase bineşor şi tot nu vedea duşmani.

Ponta Emanuil
Tașcă Petru
Iosa Ștefan
Ardelean George
Loucer Dimitrie, mort în Șabat
Murășean George
Ponta Ioan
Stoicovici Ioan
Ponta Dimitrie
60 Pop George, voluntar, rănit în Przemysl
Igrășan Emanuil al lui George
decorat cu crucea pentru merite și
medalia de argint cl. II.
Juncan Iosif Ioan
Ponta George Livius
Chevereșian Ștefan, rănit
Dragoș George
Igrășian Maxim
Teretean Traian
Dragoș Romulus, rănit
Drăgan Manoil
Vărtaci Avram
70 Chevereșian Vasile, concediat
Chevereșian Emanoil, rănit
Schlopu Romul, rănit
Popet Dimitrie, rănit
Ponta Dimitrie
Chevereșian Ilie
Suplac Ilie
Ponta Ioan
Lăpușca George
Cadar George
80 Crucean Ioan
Bila Petru
Tașcă Ioan
Tărău Romul
Barbu Ștefan
Igrășan Ilie, rănit
Crucean Petru
Juncan Traian
Barbu Nicolae, rănit
Despot Arcade
90 Apătean Dimitrie, rănit
Șiclovan Emanuil
Chevereșian Ilie
Moldovan Teodor
Vărtaci Ștefan
Teretean George
Galu Ștefan
Chevereșian Nicolae
Măcian Petru
Rotar Teodor, rănit
100 Emandi Romulus (4 frați)
Mărușca Aracadie
Mărginean Ioan
Igrășian Dimitrie
Igrășian Petru
Barbu Alexa
Pătruț Romul

Titiriga Traian, rănit
Șiclovan Eftimiu
Chevereșian Ștefan, rănit
110 Salcă Ștefan
Crucean Arcadie
Ponta Dimitrie
Pătruț Ștefan
Muntean Ștefan, rănit
Muntean Petru
Bodrogean George, rănit de 2 ori
Vărtaci Ioan
Micișci Traian
Schlopu Romul
120 Ponta Vasile
Maler George
Moldovan Petru
Chepeșean Dimitrie
Ponta Emanuil
Solomie Teodor
Tămășdan Constantin
Bălaș George
Teretean Aurel
Mânzat Ioan
130 Chevereșian Teodor
Schlopu Ioan
Bătrân Alexiu, rănit
Chevereșian Filip, rănit
Andra Petru
Tăgu Ștefan, dispărut
Teretean Vasile
Micișci Iulian
Barbu Ștefan
Tăgu George
140 Lingurar Ioan
Pascu Nicolae
Ponta George
Izghirean Emanoil
Ponețchi Emanoil, în Przemysl
Crucean Ștefan
Chevereșian Avram
Lingurar Maxim
Igrășian George, rănit
Tașcă George, rănit
150 Ponta G. Livius
Muntean Traian
Rotar Ioan
Gebeles Petru
Chevereșian Romul
Gărdan Alexa
Trifu Ioan
Lipitor Traian
Vărtaci Dimitrie
Crucean Petru
Dumici Ștefan

(Va urma).

Noui incidente în situația internațională.

Arad, 8 Maiu.

Pe orizontul cu prisosință întunecat al situațiunii internaționale încep să se întrezărească noi vestitori de noi furtuni.

În presa sârbo-bulgară, spre pildă, se ține de câțva timp un limbaj de reciproce amenințări, care motivează chiar și în preocupările celor mai puțini pesimiști îngrijorarea și teama, că incidentele dintre cele două state ar putea lua proporțiile unui adevărat conflict. Dar ceea ce sporește și legitimează îngrijorarea unora, e că tonul amenințător al presei celor două țări a trecut din coloanele presei șoviniste, în cele ale ziarelor oficiale de guvern, în deobște obligate la un limbaj mai moderat. Așa, o telegramă de Duminică dimineața, datată din Sofia, anunță că oficiul „Narodni Prava” adresându-se guvernului sârbesc spune, că „orice răbdare are o margine și că Bulgaria nu va fi aceea care va îngriji de menținerea păcii în Balcani”, dacă Serbia nu va da explicațiuni asupra ceea ce oficiul bulgar numește „provocări sârbești”.

Pe de altă parte, dinspre depărtările celui alt continent, se transmit aceleași vești îngrijitoare și aceeași temere, că aceea ce până acum e numai un incident pe chestiunea vaselor „Kronprinz Wilhelm” și „Odenwald”, ar putea lua forma unui conflict violent între Statele-Unite și Germania, care a protestat la New York împotriva sechestrării lui „Odenwald” la Porto-Rico, fapt care ar fi făcut imposibilă aprovizionarea lui „Kronprinz Wilhelm”.

„New York Herald”, discută incidentul într-un ton violent.

Celelalte ziare americane, „The Tribune”, „The Sun” și „Evening Post”, mențin discuțiunea în același ton și pe aceeași temă ca și „New York Herald”.

Pe de altă parte corespondentul lui „Times” la New York relevă faptul, că nota conțelui Bernstorff, ambasadorul Germaniei, a fost remisă guvernului american numai cu

Obosit și flămânzit se opri în colțul unei păduri, se răzîmă de un lemn, lăsă pușca și scoase din trastă o bucată de pâine, din care începu să mănânce cu poftă.

Pe când era să înghită prima bucată, căută încă odată înprejur și... bucată i se opri în gât. La o distanță de vre-o 50 pași era un rus, care sta și el răzîmat comod de un lemn și bea ceva din bidon.

Al nostru se repezi la pușcă, dar rusul când îl văzu, îi făcu semn cu mâna să stea pe pace; apoi se apropie foarte liniștit de sentinela noastră. Din două vorbe se află că amândoi vorbesc aceeași limbă. Bănățeanul îl imbie pe dușman cu pâine, iar basarabeanul pe austriac cu votcă — și sfătuiră.

Din vorbă în vorbă începură să se capacizeze, care ar fi mai consult să se predea. Rusul se adresă al nostru: „Vino de partea noastră, noi așa o să vă batem, căci suntem câtă frunză și iarbă”. — Al nostru către rus: „Ba vino tu noi, eu nu mă predau, căci voi ne beliti de la așa o spus domnu căpitan...”

Era cât p'aci să se despartă supărați, când din niște tufe se iviră alți trei ruși bărboși, cu mustră sălbatecă. Al nostru fără să se gândească mult, apucă pușca și o luă la fugă (cum s'ar zice: tactica în fața forțelor inamice preponderante). Rușii după el, până l-au ajuns, căci al nostru obosise repede, era mai încărcat.

Și ce crezi că i-au făcut?... l-au dat în mână

arma, care dânsul o lăpădase; acum ei și-au aruncat-o pe a lor și i-au zis: Du-ne la voi! Închipuie-ți mândria recrului nostru că el a făcut singur patru prizonieri ruși. Ar putea fi și decorat pentru această „ținută bravă în fața inamicului” — de nu i s'ar termina numele în „u”.

Dar stai, că aventura s'a mai completat cu o scenă de ordin politic.

Cum îi ducea sentinela noastră pe cei patru ruși, se întâlnește în drum cu doi honvezi dintr-o patrulă a regimentului său, care era lângă noi. Honvezii — unul era caporal — îl întreabă ce-l întreabă ungurește pe al nostru, dar românul nu înțelegea. Încearcă el să se explice românește honvezilor, dar acumăștia se făceau că nu-l înțeleg. Destul că caporalul dela honvezi îi arătă o direcție și îi făcu semn cu mâna să plece într-acolo și apucară ei să ducă prizonierii, ca să se mândrească cu ei că i-au prins.

Dar asta se vede că nu le-a părut nici Rușilor cu dreptate, ori nu pricepeau ce au de gând să facă cu ei, căci deodată tăbăriră pe cei doi honvezi. Le luară armele și începură să le care la pumni.

— Sari, frate, că muscalii omor la noi! — strigară honvezii, cărora ca prin minune li se deslegară limba, se văitau ungurește și cereau ajutor românește sentinei noastre, care privia scena răutăcios, de o parte. Dar în cele din urmă s'a îndurat, a tras câteva focuri în vânt,

Rușii s'au lăsat, el iar i-a luat și i-a adus. Honvezii au rămas cu buzele umflate...

— Apoi vezi — se lauda al nostru — că tot mie mi-a fost dat să-i aduc, că eu i-am prins, adevărat m'or prins pe mine, tot una!...

Observ că încontinuu trec pe lângă noi prizonieri ruși, în mare parte oameni voinici, frumoși. Imi închipui că și de partea lor tot așa vor fi trecând, ai noștri...

25/II. — (Grozav censurată!) ...Da, nu credeam că o să ajung să văd și asta. Trebuia să înceapă atacul din nou... A trecut, pe lângă mine și mi-a zis: Hai cu noi! — deși știa că eu trebuie să rămân înapoia lor. Nu știu ce i-am răspuns, era sgomot și nu am priceput bine... Ceilalți doi, cari s'au întors, mi-au spus că s'a predat... Nu cred să fie trădător de patrie... Poate din nebagare de seama, nevinovat... Alt-cum s'ar fi predat el atunci când s'a întâlnit cu soldatul basarabean în pădure și când a adus el patru prizonieri. Nu înțeleg... Lupte mari...

14/III. (Datată din Siberia.) ...Vezi, ziceam de ei, și uite că o pății și eu. De altfel sunt sănătos — asemenea dorindu-vă... N. N.

(Pentru autenticitate:)

6/V — 1915.

Cassian.

titlul de „memorandum”, ceea ce îi dă un caracter mai puțin oficial și face, prin urmare ca un răspuns să nu fie obligator.

Acesta este, după ziarele americane, stadiul incidentului dintre Statele-Unite și Germania, incident care e urmărit în desfășurarea lui cu încordarea, pe care o îndreptățesc consecințele la cari ar putea ajunge.

Ce este cu armata rusească dela Odessa?

Ziarele străine vorbesc de o armată rusească gata de imbarcare la Odessa cu destinația pentru coasta turcească.

Se spune, că această armată va opera în același timp cu trupele aliaților cari debarcă pe cele două coaste ale intrării Dardanelor. Deocamdată nu se știe dacă într-adevăr sunt pregătiri de imbarcare la Odessa și dacă trupele rusești vor opera pe coasta turcească în cât mai scurtă vreme. Știrea poate să fie numai rezultatul unei legături ce s'ar fi făcut din prilejul vizitei țarului Nicolae la Odessa și Sebastopol, unde se află o armată rusească care este de mult organizată și pusă sub comanda generalului Andreieff.

Se spune, că armata de sub comanda generalului Andreieff cuprinde 200 mii oameni cu un bogat material de artilerie. Care este scopul urmărit de această armată nu se știe deocamdată precis; că ea va fi îndreptată spre coastele Turciei, sau, cum afirmă unele ziare, spre coastele bulgare, de unde ar porni pe uscat atacul împotriva trupelor turcești. Această din urmă ipoteză ar implica o forțare a neutralității Bulgariei.

Ce va fi adevărat din toate aceste știri — cari pot tot atât de bine să se realizeze pe cât vor putea fi clasate de realitatea vremurilor ce au să vină ca rezultatul unor exagerațiuni atât de obișnuite azi — vom vedea.

Deocamdată, înregistrându-le ne facem numai datoria de cronicari, fără să punem bază pe nici una din aceste știri de fiecare zi, cari le primim, în afară de comunicatele oficiale ale statelor majore.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Se comunică dela cartierul general: În continue lupte de urmărire avangardele trupelor aliate austro-ungare și germane au trecut pe sectorul Pilsno—Jaslo—Wisloka. Pe terenul dela Dukla-Rimnava, spre sud dela Jaslo, puternicele noastre trupe închid drumurile carpatine, pe cari Rușii în coloane desordonate se retrag spre nord și spre nordost. Aceste coloane inamice sunt urmărite nemijlocit de către armata noastră ce înaintează peste Beschizi; cu această armată cooperează și forțe germane.

Numărul prizonierilor și al prăzii de războiu e în continuă creștere. Mai ales al X-lea corp al nostru de armată în cursul zilei de ieri a capturat singur 5 tunuri grele și 16 tunuri ușoare.

În răstimpul acesta trupele noastre din sectorul oriental al frontului nostru carpatin resping disperatele atacuri rusești cu cele mai grave pierderi pentru inamic. Astfel cu un foarte eficace foc de artilerie am respins un nou atac inamic dat împotriva înălțimei Ostry; am capturat 1300 Ruși și cu focuri din flanc am nimicit mai multe detașamente de trupe inamice.

Pe frontul sudoriental galițian toate tentativele inamice de a ocupa anume puncte de sprijin au eșuat.

Pe teatrul de operațiuni dela sud nu se semnalează evenimente. În duelul de artilerie obuzierele noastre au nimicit tunurile marinei franceze lângă Belgrad.

Budapesta. Se comunică dela cartierul pressei: Veștile pressei triplei-înțelegeri anunțând că aviatorii austro-ungari zilnic aruncă bombe asupra orașelor și satelor munteneșene, prin ce aceștiaucid sau rănesc numeroase femei și copii, sunt simple povești. Acțiunea

războinică a aviatorilor noștri se reduce numai la contramăsurile necesare îndispensabilei noastre apărări, cari trebuie luate în scopul siguranței noastre, pentru cazurile când inamicul așează baterii, debarcă material de război sau desvultă o altă acțiune similară.

Din parte-ne suntem cu cea mai mare cruțare față de nefericita populație a regatului munteneșean pe care tripla-înțelegere a aruncat-o în războiu; evităm să potențăm imensa mizerie pe care războiul a adus-o Munteneșului. Nu intenționăm să ne descărcăm răsunarea noastră asupra Munteneșului pentru faptul, că aviatorii francezi și sârbi aruncă bombe cu predilecție asupra orașelor și satelor neapărate dela frontiera austro-ungară.

Berlin. — Se comunică dela marele cartier general: *Pe teatrul occidental:* La Ypern, toate încercările engleze de a ne răpi cota nr. 6, spre sudost dela Zillebeke, pentru care se dau lupte dela 17 Aprilie, au eșuat. În direcțiunea Ypern am progresat iarăși. În aceste lupte inamicul a pierdut 7 mitraliere, 1 aruncătoare de bombe, o mare mulțime de arme și munițiune. Continuând azi dimineață atacurile lor, Englezii au suferit iarăși mari pierderi.

Între Meusa și Mosela, menținem și fortificăm teritoriul ce am ocupat pe înălțimile dela Meusa și spre sudost și sud dela pădurea Ailly. La Flirey Francezii mai dețin încă o mică parte din tranșeele noastre. De altfel aci am respins toate atacurile franceze.

Spre nord dela Steinabruck, focul nostru a înăbușit în germene tentativele de atac ale inamicului în șesul râului Fecht.

Pe teatrul oriental: Luptele ce s'au dat spre sud dela Sadow și spre ost dela Rossienie s'au terminat cu învingerea Rușilor. Inamicul a suferit pierderi foarte mari; a pierdut 1500 prizonieri și e în completă retragere.

Am respins în mod sângeros atacurile parțiale rusești date spre sudvest dela Kalvarja, spre sud dela Augustowo și spre vest dela Prasniz. În aceste lupte Rușii au pierdut 520 prizonieri.

Pe teatrul sudoriental: Luptele date ieri pe malul drept al Dunaietului s'au terminat iarăși cu deplin rezultat pentru trupele aliate. Aci inamicul este în cea mai grabnică retragere spre ost, numai un mic detașament se mai menține încă la Vistula. Incolo spre sud pe malul drept al râului Wisloka, am progresat în direcția Wisloka și peste Jasielka.

Pe frontul carpatin, deja în sectorul occidental al strâmtoarei Lupkow părți din flancul drept al grupului de armată de sub comanda general-oberstului Mackensen a avut repetite ciocniri cu coloanele rusești, cari sunt în grabnică retragere dinaintea aliaților noștri cari le urmăresc. Prada de războiu e în continuă creștere.

Albanezii pornesc împotriva Munteneșului.

Seraievo. — După știrile sosite aci Arnăuții din Albania de nord au pornit cu mari forțe împotriva Munteneșului. Generalul Vucovici a plecat din Plevlje la Cetinje, ca să organizeze rezistența împotriva năvalei Arnăuților. Soldații munteneșini sapă tranșee la granița Bosniei, în jur de Focia, pentru ca să-și întărească pozițiunile de apărare, dar situația lor, având să se apere pe două fronturi e foarte deplorabilă. Focul fortificațiilor noastre, deschis din timp în timp pricinuesc mari pierderi în armata Crnagorților, care și de altcum e foarte deprimată.

Regele Greciei va inspecta trupele din Macedonia.

Atena. — „Messenger d'Athènes” anunță, că regele Constantin va vizita în curând întreaga Macedonia grecească, cu care ocazie va inspecta și trupele cu garnizoana de acolo. În vederea acestei vizite s'au și luat toate dispozițiile necesare.

Disolvarea camerei grecești.

Atena. — Monitorul oficial a publicat decretul pentru disolvarea Camerei. Alegerile vor avea loc la 13 Iunie n., iar camera nouă se va întruni la 20 Iulie n.

General otoman însărcinat cu răscularea Albaniei.

București. — Se anunță din Niș că guvernul sârb a fost înștiințat pe cale particulară, că generalul otoman Cara-Said, fost comandant al diviziei de infanterie macedoneană din Cumanovo, a fost însărcinat de guvernul turc să plece în Albania, spre a înarma câți mai mulți Albanezi cu care să atace Serbia. După arătă-

rile ziarelor sârbești, generalul Cara-Said are la dispoziție o sumă mare de bani, pentru a aduce la îndeplinire însărcinarea ce i s'a dat,

Coloana rusească din Beschizi a fost capturată.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Corpul de armată X a fost favorizat în deosebi de noroc în Beschizi. Acest corp a învâluit o întreagă coloană rusească, care ne mai având nici un drum de refugiere, s'a predat cu generalul-comandant cu tot. Am capturat aci multe tunuri, furaj, muniție și mai multe mii de prizonieri. Corpul de armată X își avea sediul în Przemysl și era recrutat din Galiția de mijloc.

Papa va mijloci încheierea păcii.

Rotterdam. — „Tyd” e informat că Papa a făcut toate pregătirile, ca în momentul potrivit să intervină mijlocind pacea. Câteva state neutrale s'au declarat aplicabile să conlucre la mijlocirea păcii. La aceasta acțiune s'a alăturat și guvernul olandez. Deocamdată se caută condițiunile de pace, cari ar împăca pe toți beligeranții. Papa s-a rezervat, ca în momentul potrivit să lanseze ideea congresului de pace european.

Lupte în Tripolis.

Genf. — Din Roma se anunță că în Tripolis a avut loc în 26 c., o nouă ciocnire la Kamet-Bugare. În lupta ce a ținut 8 ore au căzut 2 Italiani, iar 22 au fost răniți.

Pașici se retrage?

București. — „Dimineața” publică o telegramă din Niș, care spune că întreaga presă sârbească scrie despre criza cabinetului Pașici, provocată de situația politică externă. Ziarele sârbești scriu că dimisia lui Pașici va fi în câteva zile un fapt împlinit, nevoind primul ministru să ia asupra sa răspunderea pentru complicațiile politice externe, cari devin tot mai gave pentru Serbia.

Ancheta guvernului grec, cu privire la asuprirea Aromânilor.

Atena. — Unele ziare din București publică acuzațiuni contra unui ofițer grec, desemnat că s'ar fi făcut vinovat de abuz de putere față de Aromâni. Guvernul elenic luând cunoștință de aceste publicațiuni, înainte de a fi sesizat în mod oficial de această afacere de guvernul românesc, a ordonat o anchetă severă. În caz când acuzațiunile s'ar confirma prin anchetă, guvernul ar lua aspre măsuri în consecință. (Agenția atheniană).

Ultimatul Japoniei către China. — Japonia a proclamat mobilizarea generală a armatei.

Tokio. — Micado-ul a iscălit ultimatul către China.

Tokio. — Printr'un autograf imperial se proclamă starea de asediu pentru peninsula Cwantung, situată spre sud dela calea ferată manciuriară. Textul ultimatului adresat Chinei va fi comunicat și marilor puteri.

Rotterdam. — După „Daily News” pretențiunile Japoniei către China sunt mai severe, decât cele adresate Serbiei de către Austro-Ungaria. Ziarul spune, că înțelegerea anglo-japoneză garantează autonomia și întregitatea teritorială a Chinei.

China a respins ultimatul Japoniei.

Petrograd. — „Nowoje Wremja” aia dela corespondentul său din Peking, că guvernul chinez a remis ministrului japonez răspunsul său prin care guvernul chinez respinge ultimatul Japoniei.

Evenimentele din Italia.

Berlin. — D. Bollati, ambasadorul Italiei din Berlin a avut la ministerul afacerilor străine o lungă întrevedere cu șefii diplomației. Despre rezultatul acestor întrevederi n'a transpirat nici o știre.

Berlin. — Ieri dimineață au avut loc la Roma întrevederi între ministrul de externe Sonnino

și Giers ministrul rus la Roma, precum și între Bülow și membrii ambasadei austro-ungare.

Roma. — Ieri, Vineri, s'a ținut un consiliu de miniștri, care a durat patru ore. După acest siliu d. *Sonnino* a avut o lungă întrevvedere cu *prințul Ghica*, ministrul României în Roma.

Geneva. — Din Roma se anunță, că ieri a avut loc acolo un consiliu de miniștri, care a durat timp de patru ore. În acest consiliu s'a discutat asupra situației internaționale, precum și asupra ușurării pagubelor pricinuite de cutremurul de pământ.

În cursul zilei de ieri nu a avut loc nici un fel de tratative diplomatice.

Roma. — Un autograf regal apărut ieri, Vineri, ajurnează sesiunea senatului și camerei până la 20 Mai. Intrunirea camerei era adecă hotărâtă pentru 12 Mai.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 8 Maiu 1915.

Dardanelele.

Dardanelele sunt vecinic învăluite într'un farmec de romantism. Cu un nimb de roze strălucitoare trăiește prin veacuri de toți cunoscuta legendă a lui Hero și Leandro. Grecii antici au avut-o ca poveste adevărată istorică, iar neobositul călător elen Pansanios ne spune că a văzut într'un turn mica lampă care însemna printre valuri lui Leandro calea dragostei.

Dincolo, din depărtare vin adieri dela orașul ruinat al Troei de curând desgroat. Tot aci și se evocă amintiri, despre marele împărat călător Adrian, care avea o splendidă vilă și într'însa pe enigmaticul bithynian Antinous, care, mai târziu și-a dat moarte în valurile mării, ca jertfă pentru fericirea stăpânului său. Nu putem uita nici pe plinul de fantezie și neobositul Schliemann, care cu o șiretenie în adevăr odyseană a putut scăpa vestita comoară a lui Priam din mâinile autorităților turcești. Mai aproape de mare se ridică până în nori, mormântul lui Achille, vecinic celebrat în toate veacurile de romantica poezie a lui Byron, poetul înmormorat de lumea antică și de legenda care de nimic nu se simțea mai mândru decât de perfecțiunea sa la înnot, care îi permitea să trăiască clipele lui Leandro traversând Dardanelele înot. Și mai la sud pierzându-se în zare legendarul mormânt al lui Anibal. Patriotul Cartaginez care a voit cu ajutorul marelui Milthiade să urnească lumea întreagă a răsăritului și să o arunce asupra apusului. Plan mareț, care s'a sdrobit de puterea neînfrântă a împărăției romane, singura care a fost în stare ca să oprească valul năprasnic al barbarilor și a scăpat astfel cultura greacă și prin urmare pe cea europeană. De s'ar putea din adâncimile Dardanelelor să se smulgă tainele, am da peste minele puternicei flote a arabului Morlam. În adevăr aci au fost la 698 dată prădă flacărilor de către bizantini cele 400 de vase ale puternicului căpitan al Islamului ale căror fapte strălucite și calități superioare au fost cântate de poeții creștini și arabi. Dincolo de fortul Cianac-Kale, pe un deal care privești în depărtare peste mare și peste tărmluri află mormântul corsarului tunisian Șareddin Ilderim (Fulgerul) fratele vestitului pirat, al marelui prinț Charreddin Barbarosso atât de cunoscut prin campania tunisiană a împăratului Carol V, și ale cărui ultime rămășițe odihnesc la Constantinopol.

Acest Ilderim a fost întemeietorul așa numitului stat barbar Tunisian și-a servit, după Elgés de model lui lord Byron în schițarea figurei lui Don Juan. Tot pe Ilderim îl amintește Byron și în poema sa Corsarul.

Micile sate de azi dela Dardanele, au fost altădată comoară de orașe înfloritoare, pe care la 1403, năvălitorul și dărâmtorul de lumi mongolul Timur le-a transformat în pietre și în cenuse.

Printre piramidele de capete cari erau semnele înzestrate ale victoriilor lui a stat nimicitorul atator ulturi înfloritoare și năruitorul atator popoare, și a privit în depărtare coastele Europei pe care într'o vitoare năvălire avea s'o cotopească. Dar în cartea destinului era altfel hotărât. Răscoale puternice în Asia de sus cheară pe puternicul năvălitor înspre răsărit, și acolo, la Samarendra își găsi moartea bătrânul luptător neobosit în războaie, pe când pregătea o campanie măreață în contra Chinei.

Nu trimiteți bani pe câmpul de război. Primim următoarele rânduri cu rugarea să le publicăm în ziar: Din însărcinarea Comandei regimentului de inf. 31, Vă rog a publica într'unul din Nr.-ul poporal al „Românului” următoarele:

Părinții și rudeniile celor de pe câmpul de luptă să ia la cunoștință, că pentru susținerea acestora și provederea lor cu toate cele de lipsă s'a îngrijit erariul militar din destul. Nu e, deci nici o lipsă, ca celor duși pe câmpul de luptă să li se mai trimeată bani, cunoscând scumpețea și traiul greu în care sunt cei de acasă. Așa d. e. obvin cazuri, când cei de acasă trimit în scrisori de bani sume mici, d. ex. 60 fil., iar pentru porto plătesc 80 fil. Și e lucru fără de minte că un soldat dă pe o portocală 40 fil. iar cei de acasă trăiesc în mizerie.

Este deci în interesul tuturor, ca trimiterea scrisorilor cu bani să înceteze de tot și cât mai curând. — Coresp.

Promovare. Ni se scrie din Cluj: În 5 Mai n. a fost promovat a universitatea din Cluj doctor în științele juridice d. **Cornel Pop**, fiul preotului din Lozna-mare. Rectorul **Dr. Márki** l'a salutat în cuvinte frumoase: „Trei fii au trimis părinții dtale la aceste școli înalte ca să-și câștige diploma de pâne dătătoare și iată acum pe toți trei a trebuit să-i deie patriei pentru apărarea intereselor ei sfinte. Unul a căzut cu glorie pe câmpul de onoare (medicinistul **Victor Pop**, decorat cu medalia mare de argint pentru vitejie căzut la Honoratow), iar dtale îți doresc ca ajutorul Părintelui Ceres să nu te părăsească nici pe câmpul de luptă și diploma care ți-o dăm vă servească spre mângâiere părinților întristați pentru pierderea ce a-ți îndurat-o”.

Petru Florianu, notar orășenesc în Caransebeș a fost promovat în 1 l. c. doctor în științele de stat (politice) la universitatea din Budapesta. Felicitări.

Prezentarea glotașilor născuți în 1891 și 1895. Primarul orașului Arad aduce la cunoștință că glotașii B) născuți în 1891 și 1895, cari au să-și înceapă serviciul militar în 15 Mai, au să se prezinte în *cazarma artileriei din Sân-Nicolaulmic*, iar glotașii mai bătrâni și cei înrolați de voie bună, cari au fost chemați la serviciu cu acelaș termin, au să se prezinte în Arad la *comanda de întregire din strada József főherczeg ut Nr. 10*.

Frate pentru frate. Primim următoarele rânduri dela frații noștri din America: La căldurosul d-voastră apel „Dați mângâiere celor ce sufer” în „Românul” din 8/21 Martie c. pentru acei cari și-au vărsat scump sângele lor pentru noi; și acei cari cer mai vărtos foaie românească, Vă aduc la cunoștință că următorii, întru scopul apelului amintit V'am trimis azi sub Nr. 68312 prin „Peoples Bank” din Phila. laolaltă 40 cor. și anume: **Adrian Șiclovan** dol. 1.60 **Dimitrie Bogdan** 1.—, **Mihai Ivașcu** 1.—, **Ioan Moiescu** 1.—, **Partenie Botejan** 1.—, **Mihai G. Mărian** 1.—, **Nicolae Mărian** —.50, **Nicolae Magdin** —.25, **Ilie Costea** —.25. Total 7.—, adecă 40 coroane.

Ne pare rău că nu putem mângâia mai bine pe feciorii noștri, despre a căror vitejie am cetit chiar și în foile americane și cari după cum scrieți d.-v., nu se plâng de răni și că zac tăcuți prin spitale străine, și cer „Românul” pentru desfătare.

Vă mulțămim și noi că dela începutul războiului le trimiteți ziarul gratuit, iar cu suma de sus Vă ajutăm puțin pentru scopul indicat. — Cu deosebită stimă **Mihai G. Mărian**, pentru donatori.

Donațiunea Papel pentru Francezi. Din Paris se anunță, că Papa a trimis cardinalului primat Amette din Paris 40 mii franci pentru fondul de ajutorare francez. Deodată cu aceasta donațiune secretarul papii cardinalul Casparri a trimis și o scrisoare primatului din Paris.

Noul atașat al Bulgariei la Viena. Din Viena se anunță: Guvernul bulgar a numit pe **Toseff Svetoslav**, ca atașat militar pe lângă legațiunea bulgară din Viena.

Pentru „Crucea roșie” din Arad. Locuitorii comunelor **Temes-Nagyfalu** și **Fenlac** au dat dovadă nobilului sentiment de dărnicie. Bogat și sărac au donat făină, unsoare, șuncă, slănină,

ouă etc. în preț de vre-o 1500—1500 cor., pe seama răniților din spitale. Azi, când scumpețea traiului pune pe gânduri pe fiecare individ, când e vorba de iubiții noștri eroi, cari de aproape un an suferă și sângerează pe câmpul de luptă, locuitorilor numitelor comune pentru obolul lor li se cuvine toată cinstea și lauda.

Primească deci și pe această cale mulțămiri călduroase din partea societății „Crucea roșie” din Arad pentru dăruirile lor frumoase. Arad, 1 Mai 1915. — **Livia Dr. Vuia**.

† **Susana Câmpian** născ. **F. Negruțu**, protopopeasă văduvă a decedat în 4 Maiu în etate de 63 ani. Immormântarea s'a făcut Joi în 6 Maiu, în cimiterul gr. cat. din Eisabetopole. Odihnească în pace.

Fabrică de explozive aruncată în aer. Din Petrograd se anunță: În atelierele fabricii de explozive se aflau când a avut loc explozia în 29 Aprilie, 278 muncitori, 26 muncitori au fost găsiți morți, 59 au fost duși în spitale, iar 43 au dispărut. În atelierul de cartuse au perit 4 muncitori. Din cei 18 soldați, cari păzeau iabrica 11 au murit, iar 4 au fost duși în spital. Numărul victimelor e: 63 oameni răniți dintre cei aplicați la fabrică, iar 34 dintre cei cari se găseau în apropierea fabricii. Au murit în total 41, au dispărut 43 așa că explozia a avut în total 147 de victime.

Explozie în uzinele Siemens-Schukert. Din Berlin se anunță: În secția de dinamo a uzinelor Siemens-Schukert din Spandau a avut loc o explozie. Doi muncitori au fost omorâți, iar 8 mai mult sau mai puțin răniți. Cauza exploziei nu se cunoaște.

Nouă monede de 10 și 20 fileri. Din Budapesta se anunță: În 10 Maiu vor fi puse în circulație nouă monede de 10 și 20 fileri, cari au aceeași mărime și format, cu cele vechi.

Poincaré între soldații negri. Din Paris se telegrafiază că președintele Poincaré a vizitat Joi pe soldații din Marocco și Algir, aflători în spitale. Cu acest prilej președintelui i s'a prezentat un soldat negru, care ar fi primit 60 de răni.

Ultima oră.

D. GIERS ÎN AUDIENȚĂ LA REGELE ROMÂNIEI.

București. — În trecerea sa prin București d. de Giers, ambasadorul Rusiei la Roma a fost primit în audiență de către M. S. regele și regina României și a fost reținut la dejun. După dejun d. de Giers a făcut o vizită dlui Em. Porumbaru, ministrul de externe al României, cu care are strânse legături de prietenie. Dela București d. de Giers a plecat spre Roma, via Rusciuk-Sofia-Salonc. (St.)

COMUNICAT OFICIAL OTOMAN.

Constantinopol. — Se comunică dela cartierul general: Un atce al nostru pe frontul Dardanelelor dai ieri împotriva flancului stâng inamic dela Ari Burnu a nimicit un batalion inamic; am ocupat o parte din tranșeele inamice foarte bine întărite, am capturat peste 200 puști și 1 mitralieră. Tot ieri seară un atac al nostru la Sed-Il-Bahr a pricinuit Englezilor pierderi grave. Cu acest prilej am capturat 3 mitraliere și multă munițiune. Până acum am capturat 10 mitraliere. Pe celelalte fronturi nu se semnalează nimic.

PRINCIPELE DE BÜLOW ASUPRA ATITUDINEI ROMÂNIEI.

Roma. — Ziarele află din Petrograd că „*Novoje Vremja*” scrie:

Suntem informați că principele de Bülow a asigurat guvernul italian despre existența unei convențiuni secrete între România și Bulgaria, în ce privește atitudinea lor în actualul război. Principele de Bülow a declarat că are date precise pentru a putea afirma că România și Bulgaria păstrează neutralitatea până la sfârșitul războiului. Armamentul lor și chiar mobilizarea nu au decât un înțeles demonstrativ, anume de a ține în liniște populațiunea celor două state, cari aspiră la compensațiuni. D. de Bülow a mai spus că politica dlui Brătianu în România este aceea a dlui Radoslavoff în Bulgaria și are drept țel ca să obțină compensațiuni fără război, numai prin simpla demonstrațiune a forțelor lor reunite când se vor deschide tratativele de pace.

Principele de Bülow a convins guvernul din Roma că ar fi bine să se unească cu aceste două țări și să mențină neutralitatea.

Economie.

Asigurări contra pagubelor de grindină.

De bună seamă ci niciodată până acum nu a fost o mai mare trebuință ca oamenii noștri să-și asigure produsele câmpului (grâu, orz, ovăs, cucuruz), viile și celelalte contra pagubelor de grindină (ghiață) ca astăzi.

Azi lucrarea pământului, cultivarea viilor etc., în urma lipsei de puteri de muncă, sunt cu mult mai anevoioase. De aceea, și din cauza stărilor excepționale în cari ne găsim, produsele pământului sunt și vor rămâne cu mult mai scumpe ca în trecut. Prin urmare și paguba ce le-ar putea ajunge prin grindină (ghiață) este îndoită, ba și înțreită ca până acum. Oamenii noștri deci au datorință să caute a se pune la adăpostul pagubelor, ce i-ar putea ajunge și să se asigure din vreme.

Dar dacă prețul bucatelor etc., azi e mai urcat, premiile de asigurare contra grindinei sunt aceleași ca și în trecut. Pentru un premiu minimal se pot asigura valori foarte însemnate.

Nu avem cuvinte îndeajuns să indemnăm oamenii noștri să nu întârzie a se asigura. Preoții și intelectualii noștri să nu întrelase a lumina și sfătuitorii în această privință.

Toți să se adreseze cu încredere la *Banca generală de asigurare (cea românească) din Sibiu*, ori la agenturile ei principale, cum și la orice bancă românească, de unde vor primi oferte și informațiuni.

Dacă mai mulți din comună doresc să se asigure, să se adreseze numitei bănci ca să le trimită oameni anume pentru luarea ofertelor.

Secara cornută.

Secara cornută, mama secării, corn de secară, clonții babel. — *Secale cornutum* L.

Indată după începutul războiului, diferiți negustori de plante medicinale, au făcut, morarilor cu deosebire și proprietarilor de pământ, oferte pentru *secara cornută produsă pe spicul de secară*: 6 cor. de kgr., iar pentru cea produsă pe alte spicoase 3 cor. de kgr. Mulți vor fi fost nedumeriți pentru ofertul ce li s'a făcut și foarte puțini vor fi știut ce li se cere. Cred deci a nu fi fără de interes, să vedem ce e și ce însemnătate are *secara cornută* peste tot și mai ales în împrejurările de astăzi.

Cu deosebire pe timpul, când începe să se coacă *secara*, pe unele spice observăm un fel de crescământ, care seamănă cu tăciunele, fiind însă mai mare decât acesta. Grăuntele de *secară* e mai lung, de 2—2 cm., încovoiat în formă de corn, pe dinafară de culoare neagră-violetă, iar pe dinlăuntru alburie. Acesta e *cornul de secară* sau *secara cornută*.

Cornul de *secară* e produs de buretele numit *Claviceps purpurea*, căruia îi place cu deosebire să se încuibze în *secară*, însă se găsește și pe alte spicoase (graminee) d. e. pe *zăzanie*—*Lolium perenne*; pe *grăușor*—*Lolium italicum*; pe *ovescior*—*Avena elatior*; pe diferite specii de poa*), mai rar pe grâu și pe orz.

Cornul de *secară* ajuns în pământ cu grăuntele nu încolțește, nici nu face rădăcini și paiu ca acestea, ci din el cresc niște firicele, cari sunt cu atât mai lungurețe, cu cât cornul de *secară* a ajuns mai afund în pământ. Pe firisoarele acestea cu sticla măritoare vom observa o mulțime de puncte, gropițe (peritheci) cari conțin elementele de reproducere: *sporele*. Sporele aceste, după ce s'au copt, fiind purtate de vânt, ploaie, insecte, ajungând pe spicul de *secară* încolțesc. Întâiu formează un fel de țesătură, mucezeală (sphaelium) în jurul grăunțului. Mucezeala aceasta începe să rodească producând *conidii* (niște firisoare lungurețe) și *spore*. În conidii se găsește o materie dulce, căutată mult de furnici, albine și alte insecte. Acestea sugând dulceața, li se lipesc de corp și picioare sporele, cari fiind duse la alte spice, le imbolnăvesc și pe acelea. Când *secara* dă în copt buretele încetează a mai produce conidii și spore,

*) Pe speciile de poa cornul de *secară* e produs de buretele: *Claviceps setula*; în trestie de *claviceps microcephala*; în rogoz de *claviceps nigricans*.

pătrunde în miezul grăunțului formând și aici o țesătură alburie, tare (sclerocium), umflând grăuntele și făcându-l prin aceasta mai mare decât celelalte grăunte neatacate de burete. Prin urmare vedem, că cornul de *secară* are două forme: una pentru reproducerea de primăvară (care iernează) (sclerocium) și alta pentru reproducerea de vară (sphaelium).

În medicină se întrebuințează cornul de *secară* în forma *sclerocium*, pe o scară foarte întinsă sub numele: *secale cornutum*, pentru alcaloidele ce le conține numite: *ergotină* și *ergotinină*, ambele otrăvuri puternice. Aceste două alcaloide, dar mai ales *ergotina* se întrebuințează cu succes, ca unele dintre cele mai bune *emostatice* (opritoare de sânge) în emoragiile interne (curgeri interne de sânge). Mai are apoi proprietăți abortive și de a combate căldura (antipiretice). Ne putem deci explica pentru ce e așa de căutată și așa de scumpă (600 cor. maja m.) *secara cornută*. În medicină se dă în formă de prafuri ori băuturi, după prescrierea medicală.

Pentru uzul medical, *secara cornută* se adună sau înainte de secerat, ceea ce e o muncă foarte grea, sau, ceea ce e mai consult, cu ocaziunea treieratului. Atunci se alege din *secară*, se pune să se uște la umbră (pe podul casei) și apoi se valorizează. Fiind că se mucezește ușor, trebuie păzită de umezeală. O cumpără bucurios ori care negustor de plante medicinale și în orice cantitate.

După ce *secara cornută* conține *ergotină*, e natural, că cei ce mănâncă pâine, în care este *secară cornută*, se pot tare ușor învenina. Înveninarea se numește *ergotism* și are următoarele semne: durere mare de cap, furnicături prin mușchi, sgâr-ciuri în membre, leșin, ori chiar moartea. Contravenin: vomitive, purgative, spălarea stomacului prin medic, apoi băuturi tari: cafea neagră, tanin, vin.

Ioan Cârnațu, preot.

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de P. Robescu.

(Urmare.) (18)

— Nu mă doare nimic. Frumoase ceasuri am petrecut azi, nu este așa Nami-san? Ascultam ce-mi spunea tatăl tău și nu băgam de seamă la paharele ce goleam. Tatăl tău este foarte simpatic, Nami.

Nami îi surâse drăgostos, se roși și își plecă ochii pe inelul din deget cu care se juca.

— Ți-am adus un inel, dar tu meriți mult mai mult.

Nami își trecu peste obraji mâinile încălzite la foc, și după câteva clipe de tăcere, zise suspinând:

— Ai lipsit atât de mult, și când mă gândesc că peste puțin iar o să plec, văd cât de repede trece timpul împreună...

— Dacă aș sta mereu în casă, tu mi-ai zice cel puțin la două zile: „Dragă Takeo, nu crezi că ar fi bine să te duci să te plimbi puțin?” Nu este așa?

— Cum îți vine să vorbești așa?... Mai vrei o cească?

Takeo sorbi iar, și după ce scutură scrumul țigărei, se uită împrejur cu mulțumire:

— După șase luni petrecute în cabina vaporului, camera noastră mi se pare colosală... Si pe urmă... mi se pare că suntem iar în luna de miere.

Intr'adevăr, curând după căsătorie, a trebuit să se despartă mai multe luni, și acum, se vedeau iar împreună, gustând fiecare ceas al existenței lor, cum îl gustaseră în cea mai frumoasă epocă a vieții lor.

Încetul cu încetul, vorbele lor se schimbă în șoapte, pe urmă și șoaptele se stinseră și nici unul din ei nu simțea nevoia de a rupe tăcerea care îi învăluia; doar privirile lor se întâlneau mereu, pe când gurile le rămăneau închise, cu un surâs estatic pe buze. Mirosul dulce al florilor de prun, umplea camera cu parfumul lor.

Nami zise târziu, ridicând capul de la umărul lui Takeo:

— O să te duci la masă la Yamaki?

— La Yamaki? Nu știu; dar mama... așa de mult ca să mă duc, încât nu voi putea face altfel.

— Aș vrea să vin și eu...

— Atât mai bine! Vom merge împreună...

— Și totuși... nu! Mai bine nu viu.

— De ce?

— Pentru că mi-e teamă.

— Teamă? De ce ți-e teamă?

— Pentru că dâșii mă urăsc.

— Te urăsc? Cine îndrăznește să urască pe Nami-san?

— Da... cineva mă urește.... Să-ți spui cine? O-Toyo-san!

— O-Toyo-san?!... Ce idee! O fată așa de... proastă!... Eu cred că n'o să se găsească nimeni s'o ia de nevastă.

— Mama zice că Chijiwa este în bune relații cu familia Yamaki. Ar putea s'o ia el.

— Chijiwa! Chijiwa! Ticălosul acela! Il știam șiret, dar nu-mi închipuiam că ar fi în stare să facă ticăloșii. Ofiterii de azi — cu toate că sunt și eu ofiter — nu mai au spiritul cavaleresc din trecut; se gândesc numai, cum să se îmbogățească... Nu vreau să zic, că ofiterii trebuie să fie săraci, ba le dau dreptate, când se gândesc la binele lor și al familiilor lor, dar mi se pare că un ofiter a cărui singură datorie este arădarea patriei, nu trebuie să se vâre în speculațiuni, cu atât mai mult când speculațiunile îi împinge la acțiuni neonestе, de exemplu să ia bani dela cămătari sau să câștige din furniturile trupei sau să ajute pe speculatori, destăinuindu-le secrete militarești. Dar jucătorii de cărți! Câți camarazi nu cunosc eu, ruinați din pricina vitiului acestuia... Și în afară de asta, pare că azi este de modă să lingusești pe superiori și să furi pe inferiori.

Tânărul ofiter de marină, cu toate că nu avea experiența vieții, avea o inimă bună și știa ce va să zică deprinderile rele, și ataca cu atâta violență pe colegii săi, și vorbea cu atâta aprindere, ca și cum ar fi vorbit cu cei mai destrăbălați ofiteri, iar nu cu dulcea Nami, care-l asculta cu un surâs de dragoste, mândră de vorbele ce auzea din gura distinsului ei sot. În naivitatea sa, Nami vedea pe Takeo ministru de marină sau cel puțin amiral, făcând o reformă radicală și sănătoasă în toată marina.

— Eu nu prea mă pricep, Takeo, dar cred că ai mare dreptate. Imi aduc aminte, că pe când tata era ministru, mulți îi trimiteau daruri prețioase, însoțindu-le cu fel de fel de cereri și rugăciuni. Tata nu putea să suferă a ceea, și răspundea în totdeauna că lucrurile bune și drepte se fac și fără daruri, iar cea-ce nu este bun și drept, nuse poate face nici pentru un dar de zece mii de ori mai mare. Cu toate acestea, darurile veneau mereu, și tata zicea întotdeauna: „Nu mă mai mir, de ce sunt așa de căutate slujbele!”

— Așa este și în marină, ca și în armata de uscat. Banul este totul.

Takeo ridică ochii pe pendula care bătea:

— Zece ore! Așa de târziu!

— Cum zboară timpul!

(Va urma).

POSTA REDACTIEI.

O. Hulea. Poezia dtale „Vorbește un stejar” a fost stearsă de cenzură.

Isaila Marele. Poezia dtale „O cerșitoare” a fost stearsă de cenzură.

Ion Berghia. Am primit.

Redactor responsabil: Constantin Savu

Cancelaria advocațională a dlui Dr. EMIL BABEȘ în Budapesta începând din 3 Mai st. n. se află: VIII. Szentkirályi utca 16 (Gróf Zichy palota).

„RACHIU

prefript de coarne (delicatesse) din anul 1910. tărie 48%, mai sănătos și mai bun decât cognacul, trimitem cu rambursă 3 litre în sticle îmbrăcate cu nule cu 9.20 cor. Sticlele francate și nevătămate le primim pentru 1.80 cor.”

„Pruna”

societate industrială și comercială pe acții în Marosilye.

Du 2418—5

RENUMITELE

GHETE TURUL

CONDUC
PRETUTINDENI

„TURUL”

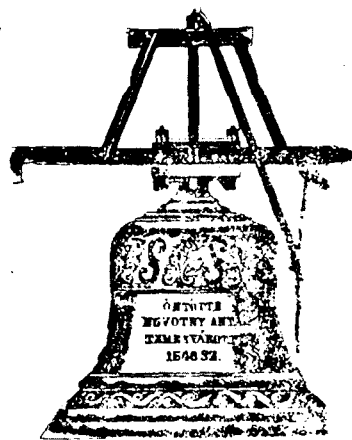
FABRICĂ DE GHETE SOC. PE
ACȚII TIMIȘOARA.Cea mai mare fabrică de ghete
în monarhie.130 sucursale proprii.
Anual se fabrică 900 000 perechi.
1200 muncitori și impiegați.Magazin sucursală:
în ARAD.în Palatul Minorităților
bulev. Andrássy nr. 13.In atențiunea
negustorilor!Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrássy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ga 2270)

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-
Fabric.Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a
clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție
de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a
întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o
lature fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire
CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe
rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu
găuri ca figura S și au un ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai
plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechi, astfel
că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr.
patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor
de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu
ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —
Prețuri-curente ilustrate trimis gratis.Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe
expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc același care după întrebuințarea
apei de dinți BARTILLAS
— o sticlă 80 fil. — mai are durere
de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

L. PLAN

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară
pronunțat Apă de dinți Bartilla; pentru denunțările falsifica-
lor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta
această apă trimit franco 7 sticle penfru prețul 5 cor. 80 fil.

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent
e în general cunoscut, se pregătește în trei tărimi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe
cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate far-
maciile din țară și străinătate și dela :Zentral- HÖFER'S APOTHEKE WIEN III.
Versendungsdepot Ungargasse 14.
(E 1968—50)ATELIER DE CURELARIE, ȘELĂRIE ȘI COFERARIE
ORENDT G. & FEIRI W.ODINIOARA SOCIETATEA CURELARIROR
Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit
vânat, sport și volaj, poclăzit și procovături, port-
monee și bretele solide și alte articole de ga-
lanterie pe lângă prețurile cele mai moderate.
CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CU-
SUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în
depozit. Toate articolele în branșele numite și
reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste
de prețuri la cerere se trimite franco. (O—9)Comandele prin poștă se efep-
tuesc prompt și conștientios.

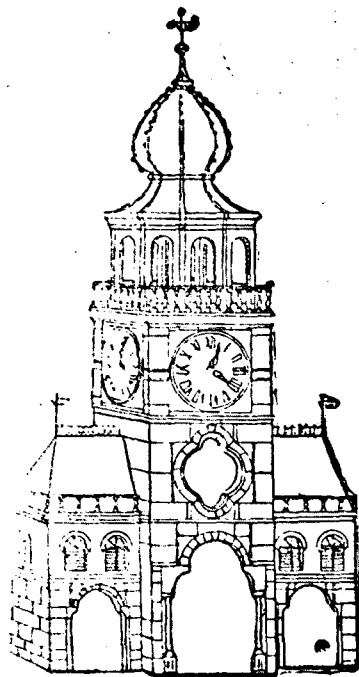
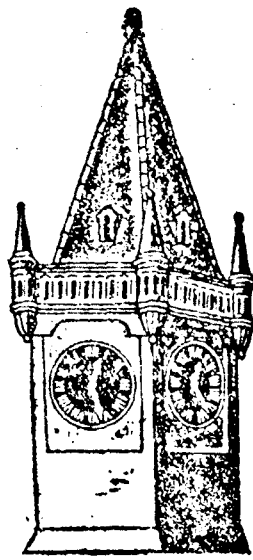
CEASURI PENTRU BISERICI.

SZÁNTHÓ
GYULA

fabrică de ceasuri pentru biserici

NAGYVÁRAD,

Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru bise-
rici cari se trag odată pe
săptămână, odată la 8 zile și
odată la zi, durabile și pre-
cise. Prețuri ieftine. Fabrică
cu putere electrică. Garanție
pe mai mulți ani. Prețurile
la dorință se trimite gratis.
Plăci (tablă) pentru ceasuri
cari luminează noaptea, exe-
cutate admirabil. — Prețuri
ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

„CODREANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII ÎN BĂSEȘTI.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CODREANA” societate pe acții, se invită conform §-lor 4 19, 33 la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Băsești (localul institutului) Luni în 31 Maiu 1915 n. la 9 ore a. m.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte.
2. Designarea notarilor, a verificatorilor și a lor 2 scrutinători conform §-lui 25.
3. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, stabilirea bilanțului pe anul 1914 și votarea absolutoriului pentru direcțiune și comitetul de supraveghiere.
4. Distribuirea profitului curat, conform §-lui 99 punctul a, b, c, d.
5. Fixarea dividendelor și a termenului pentru solvirea acelor pe anul 1914.
6. Fixarea prețului marcelor de presentă, plata direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, precum și plata suplimentară a funcționarilor.
7. Alegerea alor 5 membrii direcționali, expirând mandatul în sensul § 35, cari vor fi aleși cu mandat de 6 ani și în sensul § 37 din statute pot fi realeși.
8. Eventualele propuneri în sensul §-lui 33 punct f.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute: § 22. Pentru folosirea dreptului de vot se recere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în registrul acționarilor cel puțin cu un jumătate de an și ca atare cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală, să depună pe lângă revers la dispoziția direcțiunii institutului, resp. la locurile designate de direcțiune acțiile sale, ori documentele de plenipotență. Dreptul de vot se poate exercita în persoană ori prin plenipotențiat, care numai acționari poate fi. Minorenii se reprezintă prin tutorii naturali ori legali ai lor. În aceste cazuri plenipotențiații pot fi și neacționari conform §-lui 23. Acționarii în adunările generale până la cinci (5) acți după fiecare acție, dela (5-10) cinci până la 10 tot după (2) două, dela (10) zece în sus tot după (5) cinci acții, — au un vot conform §-lui 24.

N. B. Pentru a putea participa activ la adunarea generală, Domnii acționari sunt rugați a respecta §§ 22, 23 și 24 din statu e. Pentru primirea acțiilor în deposit și emiterea reverselor sunt rugate toate instituturile similare membre la „Solidaritatea”.

Direcțiunea institutului.

Active—Vagyon

Bilanț încheiat cu 31 Decembre 1914. — 1914. december 31. lezárt Mérleg

Pasive—Teher

Cassa — Pénztárkészlet	10283	74	Capital societar — Részvénytőke	200000	—
Cassa de păstrare postală — Postatakarékpánzt. 39634			Fon. de rezervă — Tartalék alap	34073	34
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară —			Fond de pensiune — Nyugdíjalap	3902	16
Giro-Konto az Osztrák-Magyar Banknál . . 67483	1071	17	Fond de binefaceri — Jótékonycéralap	991	54
Cambii — Váltótárca	211543	—	Dep. spre fructificare — Takarékbetétek	327801	06
Cambii cu acop. hip. — Jelzálogilag bizt. váltók . .	435673	—	Reescont — Visszleszámitolt váltók	320649	—
Imprumuturi hipot. — Jelzálogkölcsönök	134268	—	Lombard	35500	—
Efecte — Értékpapírok	55320	—	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok . .	522	—
Realități — Ingatlanok	91559	18	Deposite — Pénztári letétek	4822	65
Diversi debitori — Különféle adósok	5757	56	Interese transitoare — Atmeneti kamatok	10169	12
Conturi curente — Folyószámlák	3177	81	Profit curat — Tiszta nyereség	10222	59
	948653	46		948653	46

Perderi—Veszteségek C-tul Perdere & Profit cu 31 Decembre 1914. — Veszteség-Nyereség számla 1914. Dec. 31. Profituri—Nyereségek

Interese — Kamatok:			Interese — Kamatok	64137	02
după depuneri — betétek után	18873	34	Provisiuni — Jutalékok	9008	04
după reescont — visszleszámit. után	26452	55	Venite la Realități — Ingatlanok jövedelme	1510	11
Spese — Költségek:			Diverse — Vegyesek	864	61
salare — fizetések	9515	—			
relut de cvartir — lakbér illetmény	860	48			
marce de presentă — jelenléti jegyek	246	—			
chirie — házbér	334	78			
curente — folyó	2633	17			
Dare — Adók:					
după interese la dep. — betétkam. után	1887	33			
directă, com. și comp. de timbru — egye- nes, községi- és bélyegilleték	3794	54			
Amortizare — Leírás:					
din mobilier — a felszerelésből	700	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	10222	59			
	75519	78		75519	78

Mihai Bohățiel m. p.
dir. exec. — vezérig.

Băsești, la 31 Decembre 1914. — Szilágyiállásfalva, 1914. december 31.

Dionisiu Pap m. p.
contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

George Pop de Băsești m. p.
președinte — elnök.

Vasiliu Pop m. p.
v.-președinte — alelnök.

Antoniou Bălibanu m. p.

Vasiliu Mica m. p.

Dr. George Pop m. p.

Dr. Mihai Pop m. p.

Traian Nemes m. p.

Dr. Alexandru Pop m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile presente și le-am aflat exacte. — Alulirott felügyelő-bizottság jelen számlákat megvizsgálta és helyesnek találta.

Băsești, în 23 Aprilie 1915. — Szilágyiállásfalva, 1915. április 23.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dominic Rațiu m. p.
președinte — elnök.

Vasiliu Gavriș m. p.
v.-președinte — alelnök.

George Maior m. p.

Ioan Ilieșiu m. p.